Grundprinciper för växtbäddar enligt AMA

Växtbäddar definieras under AMA-koder som DCL, DDB och DDC. Syftet är att skapa förutsättningar för växternas etablering och långsiktiga funktion. AMA anger funktionskrav snarare än exakta recept – projekteringen måste anpassas efter platsens förutsättningar.

Upphöjd växtbädd (låda)

Material: Trä, cortenstål, betong, sten. **Dimensioner:**

- Höjd: 30–60 cm (för perenner och mindre växter), 60–80 cm (för buskar).
- Bredd: 60–120 cm (för enkel åtkomst från båda sidor).
- Längd: Valfri.

Användning: Stadsmiljö, innergårdar, terrasser.

Marknivåbädd

Material: Jord direkt på mark, kantstöd av sten eller betong. **Dimensioner:**

- Djup: 30–50 cm (perenner), 50–80 cm (buskar), 80–120 cm (träd).
- Bredd: Minst 1,5 m för träd, 0,8–1,2 m för buskar.

Användning: Parker, öppna ytor.

Regnbädd (dagvattenhantering)

Material: Genomsläpplig jord, dräneringslager, växter som tål växlande fukt. **Dimensioner:**

- Djup: 50–80 cm (inkl. dräneringslager).
- Bredd: 1,5–3 m beroende på vattenvolym.

Användning: Hållbar dagvattenlösning i stadsmiljö.

Grönstråk med trädgrop

Material: Jord med rotvänligt material, kantstöd. **Dimensioner:**

- Djup: 80–120 cm.
- Bredd: Minst 1,5–2 m per träd.

Användning: Gator, trottoarer.

Perennrabatt

Material: Jord med god struktur, kantstöd. **Dimensioner:**

- Djup: 30–50 cm.
- Bredd: 1–2 m.

Användning: Dekorativa ytor i parker och bostadsområden.

Buskbädd

Material: Jord med hög mullhalt. **Dimensioner:**

- Djup: 50–80 cm.
- Bredd: Minst 1,2 m.

Användning: Avskärmning, struktur i landskap.

Trädplanteringslåda (urban miljö)

Material: Betong, corten, stål. **Dimensioner:**

- Höjd: 60–80 cm.
- Bredd: 1,5–2 m.

Användning: Stadsgator, torg.

Sedum- eller grönbädd (tak eller mark)

Material: Lättjord, dräneringslager. **Dimensioner:**

- Djup: 80-100mm (sedum), 100-150mm (gräs), 150-250mm (Äng).

Användning: Gröna tak, extensiva ytor.

Jordmaterial och krav

Kornstorleksfördelning ska följa AMA-tabeller (t.ex. DCL.11/1 och 2). Mullhalt, pH och näringsinnehåll ska ligga inom angivna riktvärden. Jorden ska vara:

- Fri från fleråriga ogräs.
- Utan ospecificerade kompost eller slamprodukter.

Mineraljord i botten ska vara mullfattig för att undvika anaerob nedbrytning (risk för sumpgas). Jordprov ska tas från minst tre representativa punkter och analyseras i godkänt laboratorium.

Typer av växtjord enligt AMA

Växtjord standard:

- Mullhalt: ca 12–18 % för perenner, 8–12 % för buskar.
- Blandning med torv eller sand beroende på användning.

Växtjord skelett:

- Används i skelettjordskonstruktioner för träd.
- Specifik kornstorlekskurva enligt AMA. Mineraljord standard:
- För träd där skelettjord ej används.
- Mekanisk sammansättning enligt AMA Anläggning tabell DC/2.

Dimensioner och lager

Djup varierar beroende på vegetation:

- Gräsytor: ca 100 mm växtjord.
- Rabattrosor: ca 500 mm växtjord.
- Träd: 800–1200 mm (beroende på art och växtbäddstyp).

Fukthållande lager används ofta av mineraljord.

AMA:s råd och RA-kommentarer

RA (Råd och Anvisningar) ger kompletterande råd om:

- Specialväxtbäddar (t.ex. regnbäddar, surjord, woodland).
- Modifiering av AMA:s standardtyper (t.ex. inblandning av biokol, återvinningsmaterial).

Viktigt att AMA-beskrivningar är tydliga och platsanpassade för att undvika missförstånd mellan beställare och entreprenör.

Växtval och skötselaspekter

Stäm av växtval mot förslag på växter i naturvärdesinventeringens skötselplan på aktuellt campus.

Perenner och lök

Placering av blomstrande planteringar bör i första planeras vid entréer och platser som många passerar.

Vid val av perenner och lökväxter tänk på att planteringen bör blomma från tidig vår till sen höst. Välj växter som gynnar den biologiska mångfalden.

Välj växter utifrån platsens befintliga förutsättningar för att underlätta etablering och minimera påverkan på platsen i anläggningsskedet. Placera växterna med ett tätare cc avstånd för en snabbare etablering.

Använd med fördel marktäckande perenner under träd och buskar.

Annueller och sommarblommor

Annueller och sommarblommor i planteringar och urnor ska endast anläggas efter noggrann analys av behovet i samråd med beställare. I de fall urnor placeras på campus, välj med fördel blommande lignoser och perenner som kan planteras på andra platser framöver.

Buskar och häckar

Buskage planteras med tillräckligt avstånd till fasader, elinstallationer, trottoarer och gångvägar, beroende på utbredning och så att de sluter sig så snabbt som möjligt. Beakta konsekvens av fruktsättande buskar beträffade nedskräpning, skadedjur, avfärgning på hårdgjorda ytor mm.

Friväxande häckar föredras framför klippta. I de fall det anläggs klippta häckar vid parkeringar och utfarter, beakta mått för fri sikt samt möjlighet att kunna klippa dessa med god arbetsmiljö.

Klätterväxter

Vid plantering av klätterväxter mot fasad ska spaljé användas och fasadmaterialets kvalitet och skötselbehov beaktas, samt dränering i marken.

Naturmark

I de fall det finns naturmark på campus, stäm av vad som framkom i naturvärdesinventeringen och vilka åtgärder från skötselplanen som kan genomföras inom projektet för att bidra till att bibehålla och öka den biologiska mångfalden.

Vegetation på bjälklag

Vid anläggning av sedumtak och annan vegetation på bjälklag beakta ursprung på växtmaterialet. Välj i första hand växtmaterial med inhemska frökällor/vegetativt material. Komplettera om möjligt med bihotell, mulmholk och fågelholkar för att förstärka nyttan med gröna tak. Se Grönatakhandboken - Lågupplöst PDFkaka

---

Metadata

Namespace: akademiskahus

Paket: bygg-teknikkrav

Version: 4.0.0-rc.1

Publiceringsdatum: 2026-10-09

Sökväg: 3-mark/3-mark-333.partial.html

Genererad:

QR koden innehåller en länk tillbaka till underlagsfilen